СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 143. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ЛИПНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 29, 1987 No. 143. VOL. XCIV.

„НЕ НАКЛАДАЙТЕ МЕНІ ПЕТЛЮ НА ШИЮ ЗА ЗЛОЧИНИ ІНШИХ", — ЗАЯВИВ І. ДЕМ'ЯНЮК НА ПРОЦЕСІ В ЄРУСАЛИМІ

Єрусалим, Ізраїль (АН-ЧЕЙН, тел.). „Вірте мені, не накладайте мені петл на шию за злочини інших. Я не є тим катом, про якого ви говорите. Я ніколи не був в Треблінці, чи Собіборі", — заявив Іван Дем'янюк тут на процесі у понеділок, 27-го липня.

Подаючи свідчення українською мовою, які перекладаються на гебрейську і англійську мови, І. Дем'янюк, опитуваний одним із його двох адвокатів, Джаном Ґіллем, висловив жаль, що німці вбивали жидів тільки тому, що вони були жидами, але заявив, що він ніяк і ніколи не був причетний до тих вбивств.

Він відтак переповів свою біографію, яку він вже подавав кількакратно, згадуючи про своє дитинство, про Великий голод в Україні — „ми їли птахів, мишей, щурів, навіть свого кота ми з'їли", — про те, що йому забрало дев'ять років закінчити чотири кляси навчання про вступлення до комсомолу, відтак до Червоної армії — щойно вдруге його прийняли, бо перший раз не мав потрібної додаткової спідньої білизни, — про поранення, німецький полон в Рівному і Холмі та жахливі умовини в них, вкінці про призначення його німцями до української військової групи в Ґрацу, Австрія, яка хоронила ген. Павла Шандрука, а відтак служба в РОА ген. Власова.

І. Дем'янюк сказав, що він почав себе почувати вояком, коли йому зроблено пробу крови в Австрії і зроблено знак під лівою пахвою, який він опісля стер каменем, довідавшись, що такі знаки носять есеси.

На кількакратні запити головного судді Дова Лєвіна, І. Дем'янюк відповів, що він ніколи не був в будь-якому концтаборі і що він як вояк РОА попав в американський полон в Лендсгуті, Західня Німеччина.

Перед покликанням І. Дем'янюка до свідчень його ізраїльський адвокат Йорам Шефтель на протязі 90-ох хвилин подав настанову і стратегію оборони, яка покличе уцілілих свідків з Треблінки, експертів в історичних питаннях в справі виказки, колишніх членів КҐБ, свідків з Польщі, які знали „Івана з Треблінки", відеотейпи німецьких свідків тощо.

У своєму слові Й. Шефтель гостро заатакував ОСІ за те, що це американське бюро при Департаменті справедливости ЗСА, яке займалось оскарженням І. Дем'янюка в ЗСА, не видало обороні деяких важливих документів, включно із свідченнями 29-ох уцілілих які заперечили, що І. Дем'янюк — це „Іван з Треблінки".

ОСІ також багато дечого затаїло — наприклад факт, що Отто Горн в 1979 році не пізнав І. Дем'янюка з фото, що ОСІ заборонило трьом свідкам з Польщі приїхати до Клівленду на процес І. Дем'янюка, про це, що ОСІ має свідчення, які ідентифікують Альфреда Білліца як „Івана з Треблінки" та багато інших документів, які адвокати з ОСІ притаїли.

Вкінці Й. Шефтель нарікав на загальну атмосферу, яка витворилась в Ізраїлі у зв'язку з процесом І. Дем'янюка і сказав, що ця атмосфера не дозволяє деяким потенційним свідкам приїхати сюди і свідчити в користь його клієнта. Суддя Лєвін сказав, що його не цікавить атмосфера в країні, а тільки те, що діється в судовій залі.

На процесі є ціла родина І. Дем'янюка — до речі його дружина Віра буде свідчити, — є також звільнений І. Дем'янюком його колишній адвокат Марк О'Коннор, а також колишній шеф ОСІ Аллен Раєн.

Наступного дня І. Дем'янюк мав продовжувати свідчення, а відтак перепитування його мала почати прокуратура.

„Верховинки" виступають на Союзівці

Тріо „Верховина" з акомпаньятором.

Союзівка. — Тут у суботу 1-го серпня ц.р., відбудеться концерт з участю тріо „Верховина" та виступом піяністки Уляни Пінковської-Сенчишин. Після концерту відбудеться забава, до якої приграватиме оркестра „Темпо".

„Верховина" — це відоме і популярне тріо з Торонто, що їх співом захоплювалися в Австралії і Англії та по всіх більших осередках в ЗСА і Канаді. Цього року „Верховина" відзначатиме 35-ліття, з чого майже 10 років в найновішому складі: Надія Коханська, Оксана Макогон, Богданна Ігнатович та понад три роки піяніст Михайло Бубна. Свій успіх „Верховина" приписує великій і послідовній праці своєї керівниці Олени Глібович.

У неділю, 2-го серпня ц.р. гості могтимуть оглядати виставку картин Ірени Гомотюк-Зєлик.

Відбулося засідання секретаріяту ЦУ УРДП

Дітройт (А.Л.). — В днях 11-12 липня ц.р. відбулося засідання Секретаріяту Центрального Комітету УРДП з участю голови УРДП проф. Михайла Воскобійника.

Секретаріят розглянув ряд важливих поточних справ УРДП. Особливу увагу в обговореннях та рішеннях було приділено справі повернення УРДП до УН-Ради, справі співпраці УРДП з іншими політичними організаціями, питанню полагодження довготривалих розходжень в УРДП з групою М. Степаненка та шляхів до ліквідації їх.

Винесено також рішення в справі оновлення видавництва „Українські Вісті", виданню повної публіцистики сл. п. Івана Багряного та матеріялів з історії УРДП.

Появилися статті про Голод у французькому журналі

Джерзі Си682, Н. Дж. — Як подає „Українське Слово" з Парижу там у французькому місячнику на історичні теми п. н. „Історама" появилися в числі за березень ц.р. статті на тему Великого голоду в Україні. Авторами статтей є Джеймс Мак-Сірней і Гьом Мальорі.

Підставою для статтей були такі публікації: „Жнива розпачу" Роберта Конквеста, спогади Мирона Долота „Страта голодом", „Голод-етноцид" М. Марченка і О. Воропая та „Жовтий князь" Василя Барки.

В Польщі видано церковний календар

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Щойно тепер до редакції нашого щоденника прийшов з Польщі виданий там на 1987 рік „Греко-католицький церковний календар". Появився він під фірмою генерального вікарія в Польщі в редакції о. Теодозія Т. Янкова, ЧСВВ.

Календар з іконою Матері Божої з дитятком на обкладинці має календарну частину, прикрашену графічними рисунками українських церков Лемківщини роботи Олександра Хиляка і численними ілюстраціями в тексті.

На зміст календаря складаються, крім календарної частини, церковні доручення, наприклад, „Загальний устав", „Як маємо постити" і „Тайна евхаристії", а відтак ряд статтей і декілька поезій.

Серед статтей цікавими є опис ґалерії Христових страстей Василя Курилика з Канади, історія першої греко-католицької парафії в ПНРеспубліці у селі Хшаново, стаття про корифеїв української церковної музики пера Ярослава Полянського і репортаж про працю дівочого церковного хору під дириґентурою Я. Полянського, пера Марини Міколяшевської-Хиляк.

Для українців в ЗСА однак найцікавішим в календарі є список греко-католицьких парафій в Польщі, яких є 85, і список священиків з їхніми адресами та точними даними. Священиків поданих у календарі є 52.

Порівнюючи ці числа, застрашуючою є останнє. Календар видано лише в 300 примірниках.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ФЕСТИН

Ґлен Спей, Н. Й. — Тут на оселі „Верховина" в неділю, 2-го серпня ц.р., з нагоди празника української католицької церкви св. Володимира відбудеться пікнік-фестин по церковних відправах. У програмі — виграші, розваги для дітей і старших, несподіванки. Приграватиме оркестра Богдана Гірняка.

„ЛЮРД — ПЕРЕДМІСТЯ КИЄВА"

Паломники біля церкви в Люрді

Цей заголовок взяла я, — написала Анна Власенко-Бойцун з місцевого щоденника містечка Люрду „Ля Ґроте", з 7-го червня 1987р. Стаття ця була присвячена 950-ій річниці віддання новозбудованого собору св. Софії під покров Божої Матері в 1037 році князем Ярославом Мудрим. У будові святині брали також участь французькі майстри та мистці, що вказує на тодішні культурні контакти київської держави з Францією, закріплені подружжям Анни Ярославної (1024-1075) з Генріхом I в 1040-их роках і якої портрет зберігається в порталі церкви в містечку Санлісі, а різні копії в історичних книжках України і Франції.

Одначе, найкраща пам'ятка тієї важливої події зберігається у соборі св. Софії на „ненарушимій стіні". Там

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило, що на території Якутії проведено підземне нуклеарне випробування — 12-те з часу припинення одностороннього совєтського мораторіюму. У повідомленні сказано, що випробування проведено „в інтересах народного господарства".

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ РАДІО президент і міністер закордонних справ Швайцарії П'єр Обер заявив, що захоплений у п'ятницю, 24-го липня, ливанський терорист Гуссейн Алі Махмуд Харірі стане перед судом. Ливанський комуніст і член проіранської терористичної групи Гезболла Г. Харірі був схоплений на летовищі в Женеві. Він вбив одного пасажира і поранив стюарда. Харірі вимагав, щоб літак, який летів з Риму в Париж, взяв курс на Ливан або Савдійську Арабію. Пілот посадив літак в Женеві, щоб поповнити запаси бензини. „Головною причиною, чому ми не дозволили літакові летіти в Бейрут, є те, що серед пасажирів було 64 французи і вони могли доповнити список французьких закладників", — сказав президент Швайцарії. За швайцарським законом Харірі може дістати довічний термін ув'язнення.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОВІ Великобританії Марґарет Тачер минув 61 рік. Виступаючи з цього приводу на телевізії, М. Тачер сказала, що „дуже багато прем'єр-міністрів займали цю посаду, коли їм було значно більше 60 років. Інші відчувають, що їм 60, але до мене це не має ніякого відношення, — сказала Тачер. — Я почуваю себе молодшою". М. Тачер очолила британський кабінет у 1979 році, коли їй було 53 роки.

ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА програми полету орбітальної совєтської науково-дослідної космічної станції „Мир" Віктор Блаґов повідомив репортерів, що здоров'я одного з космонавтів, який перебуває на станції майже півроку, Алєксандра Лавєйкіна, викликає серйозні побоювання. В. Блаґов повідомив, що лікарів турбує електрокардіограма космонавта, і найближчим часом А. Лавєйкін буде повернений на Землю.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД повідомив західньонімецьку амбасаду в Москві про те, що найближчим часом відбудеться суд над Матіясом Рустом, 19-річним громадянином Західньої Німеччини, який 28-го травня приземлився на Красній площі. Дата суду над М. Рустом ще не встановлена. Нічого не сказано і про обвинувачення, які йому пред'явлені. Захищати Руста буде совєтський адвокат. Вважають, що Руст буде обвинувачений в порушенні совєтського повітряного кордону. Якщо його вина буде доказана, Рустові загрожує тюремне ув'язнення терміном до 10 років.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Нікараґуа Умберто Ортеґа повідомив, що вояки урядової армії захопили ракету „Редай", яка діє за принципом теплового наведення. За словами У. Ортеґи, літак, що вилетів з Сальвадору, перелетів нікараґуанський кордон, однак із-за поганої погоди збився з курсу і викинув на парашутах призначений для контрас вантаж не там, де треба було. Ортеґа повідомив, що використовуючи ракети „Редай", партизани збили в цьому році два гелікоптери урядової армії. За словами міністра, контрас дістали від Сі-Ай-Ей не менш як 200 таких ракет.

ПРЕЗИДЕНТ СИРІЇ Гафез Ассад під час прямого телевізійного обміну зі совєтською космічною станцією „Мир" звернувся з привітанням до сирійського космонавта, який перебуває там разом зі совєтськими космонавтами. „Вся Сирія гордиться тобою, Мохаммеде, — сказав Ассад. — Ми живемо твоїм полетом і радіємо за тебе". Ассад передав також поздоровлення совєтським космонавтом. Відповідаючи президентові, Мохаммед Фаріс сказав: „Я гордий і щасливий. Я бачу з космосу свою рідну батьківщину, яка звідси виглядає такою ж прекрасною, як і зблизька".

КЕРІВНИК СОВЄТСЬКОЇ делеґації на міжнародній конференції у Відні, яка розглядає виконання Гельсінкських угод, заявив, що Совєтський Союз хотів би провести у Москві конференцію 35 країн, які підписали угоду, для розгляду справи про права людини. Юрій Кашлєв, керівник совєтської делеґації, сказав репортерам, що така конференція могла б відбутися в грудні цього року і на неї був би відкритий доступ як для репортерів, так і для публіки. На всіх попередніх таких конференціях Москву критикували за порушення Гельсінкських угод. На запитання, чи допустять господарі, якщо конференція відбудеться у Москві, критику на свою адресу, Ю. Кашлєв відповів: „Звичайно!"

ЗСА можуть відплатитися за підкладення мін

Вашінгтон. Секретар оборони Каспар Вайнберґер заявив, що американське військо зміцнить свої середники оборони та нищення мін в Перській затоці і що воно є вповні на висоті завдання, якщо б треба вжити сили при сторожі перевозу нафти.

К. Вайнберґер при своїй заяві не зробив ніякого натяку чи він знає хто тепер підклав міну, на яку наїхав транспортовий корабель Бриджтон. При ближчому огляданні спеціялістами показалося, що корабель був більше пошкоджений, як здавалося спершу.

Однак помимо гострої заяви К. Вайнберґера відомо є, що ані американська морська фльота, ані приязні до ЗСА держави, що затурбовані транспортом нафти, не є вивінувані у відповідні засоби, щоб відкривати і усувати всі міни в Перській затоці. Як вияснив К. Вайнберґер, ЗСА будуть вживати до шукання мін своїх гелікоптерів але це не дає так добрих вислідів та вимагає дуже багато часу.

З уваги на ситуацію в Перській затоці міністерство оборони у Франції покликало більшу кількість своєї фльоти до готовости.

Рівночасно із Савдійської Арабії вислали два очищувачі мін на води біля Кувайту, щоб забезпечити шлях для переїзду кораблів.

Кажуть, що розстріляли Ф. Федоренка

Москва. — Згідно із повідомленням аґентства ТАСС, присуд смерти над Федором Федоренком виконано. Агентство у короткому повідомленні не подає коли це сталося і в якому місці. Присуд смерти вручено йому в червні 1986 року в Симферополі в Криму.

Ф. Федоренко, якому було вже 80 років, був видалений із ЗСА у 1984 році на своє власне бажання відісланий до СССР, де живе його родина, яку він двічі відвідував у 1973 і 1976 роках під час процесу в ЗСА. Після видалення до СССР він ще жив рік із дружиною і дітьми в Криму, аж до присуду смерти.

Як відомо, його оскаржували у коляборації з німцями і винищуванні жидів у концентраційному таборі Треблінка, як також в двох інших концентраційних таборах. На сторожа до концентраційного табору він дістався після того, як його, як військовика Червоної армії взяли німці в полон в 1941 році.

Так, як і в інших подібних випадках, Ф. Федоренка видалено із ЗСА не за ті мнимі злочини у концентраційних таборах, але за те, що він не сказав правди коли отримував американське горожанство в 1970 році. Впродовж семи років велися в ЗСА доходження проти Федоренка і його оборонець робив ряд відкликів аж до Верховного Суду, який однак прохання відкинув і Федоренка вивезли до СССР.

Суд над Федоренком відбувся минулого року в червні та тривав дев'ять днів. Про нього широко писала совєтська і загранична преса, а згідно із повідомленням пресового агентства ТАСС оскаржений заперечив свою вину помимо того, що на суді виступив ряд свідків, включно із його дружиною, яка заявила, що досі ніколи не знала про злочини, які її чоловік доконав.

У акті присуду було подано, що Федоренко, який пішов до війська коротко після початку німецько-совєтської війни попав у полон за два тижні і вже в листопаді цього самого року зголосився добровільно до служби в СС. За свою службу він був піднесений в ранзі і він брав участь у масових екзекуцій жидів.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ схвалила пляни на трирічне пересліджування експериментального ліку, що про нього висловлюється як першого ефективного лікування на недугу Альцгаймера.

У ВАШІНҐТОНІ АҐЕНЦІЯ охорони довкілля запропонувала два закони, що допомогли б зменшити бензинові випари в багатьох міських околицях. Перший це вимога поліпшення системи контролі бензинових випарів у нових автомашинах, а другий це вимога продукувати чистішу бензину.

ДЕПАРТАМЕНТ ВНУТРІШНІХ справ вирішив відкласти надання дозволу на розбудову нафтових криниць в частині крайового полярного заповідника диких тварин. Виявляється, що це мав бути обмін прав на видобування ропи за землю, а такий плян вимагає довшої застанови і перевірки.

КОЛИ В АМЕРИЦІ перед виборами опитують виборців в тій чи іншій справі, то справу торгівлі майже ніколи не торкають. Одначе справа торгівлі виринула між кандидатами обидвох партій на президента у виборах 1988 року на перше місце, як основа їхньої домашної та закордонної політики. Йдеться про те, що перша проба сили і популярности кандидатів відбудеться у передвиборах обидвох партій 8-го лютого 1988 року в Айові, стейті вирощування збіжжя, а тим самим і зацікавлення справою торгівлі.

ЗІЗНАННЯ ДЕРЖАВНОГО секретаря Джорджа Шулца та документи представлені як потвердження його свідчень вказують на деякі позакулісові факти чому президент Роналд Реґен подавав деякі помилкові заяви в справі продажу зброї Іранові. Згідно із зізнаннями Шулца, Президент „не отримав належних інформацій" від віцеадмірала Джана Пойндекстера.

ПЕРЕРІБКА ЦІЛОЇ допоміжної системи для безробітних ще в цьом році може стати дійсністю. На річному з'їзді стейтових губернаторів у Траверз Ситі, Миш., речник Уряду президента Реґена заявив, що Білий Дім буде співпрацювати з ними та з законодавцями щоб довести це важливе діло до успішного кінця. В принципі всі зацікавлені чинники є згідні, одначе непогодження над деякими подробицями може причинитися до затримки.

З ОЛБАНІ, СТОЛИЦІ стейту Ню Йорку повідомляють, що літак на якому губернатор Маріо Квомо їхав до Траверз Ситі у Мишиґані, на конференцію губернаторів мусів після 20-хвилинного лету приземлитися, бо засвітилося світло, що попереджує про небезпеку пожежі в одному з моторів. Хоча явного вогню не було видно, пілот погасив загрожений мотор і приземлився з тільки одним діючим мотором. Губернаторові і іншин пасажирам нічого не сталося.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рада Безпеки ООН у теорії і дійсності

Організація Об'єднаних Націй була заснована з кінцем Другої світової війни у 1945 році у Сан Франціско, з шляхетною ціллю, щоб вони стали інструментом і ґарантом вічного миру. Чартер ООН підписали 50 держав, але у тому чартері є дві точки, які згори звели нанівець ту найвищу міжнародну організацію і перетворили її у фікцію інструменту миру. Створено Раду Безпеки з 15-ти членів, в тому числі п'ять постійних членів — ЗСА, СССР, Великобританія, Франція і Китай — кожна з тих п'ять країн з правом вето, яке уневажнює прийняту постанову. І друга точка чартеру, яка ставить знак рівности для всіх членів ООН. Себто, Люксембурґ з несповна півмільйона населення і величиною з найменших стейтів Америки, має рівний один голос з великодержавою Америки. Членами ООН є також Українська ССР і Білоруська ССР. Та приналежність до ООН дає арґумент в руки деяких фахівців міжнародного права, що УССР є „суверенною" державою. Життя сильніше за всі формалістичні норми: цілий світ знає, що УССР в ООН є причіпкою до СССР і колонією Совєтського Союзу, бо немає двох основних прероґатив суверенної держави: власної закордонної політики і власної армії. По нинішній день існує дискусійна проблема: чи Україна має користь із приналежности до ООН, чи шкоду, бо з одного боку це ніби престиж, з — другого її тамошній репрезентант компромітує Україну. Арґумент, що приналежність до ООН створює правно-державний прецедент для відродження української держави втратив свою реальну вартість, коли у процесі деколонізації Азії, Африки й Океанії через ніч отримали свою державу такі країни і народи, що про них знали хіба тільки фахівці, — і не треба було їм „прецеденту".

Право вето в СССР паралізувало всі конструктивні постанови Ради Безпеки. Попередній амбасадор ЗСА в ООН Джін Киркпатрик зреклася цього становища, пояснивши, що знудилося їй вічно тільки висварюватися з совєтським амбасадором та займати становище, яке не приносить Америці користі, які виправдували би кошти на утримування місії ЗСА в ООН. СССР із своїми сателітами та більшість країн Третього світу, головою якого є комуністичний диктатор Куби Фідель Кастро, переголосовували і досі переголосовують Америку та й доводили до таких абсурдів, як запрошення та ентузіястичне привітання лідера терористичної арабської організації Ясіра Арафата. Відкритою є дискусія, чи взагалі виплачується Америці платити третину коштів утримання ООН плюс величезні кошти, що їх вимагає стеження за „дипломатами" в ООН, які насправді є вишколеними шпигунами. Розріст цієї організації ООН до числа 159 членів із потоками безпредметних і практично безвартісних промов на кожній із дотеперішніх 40 сесіях Генеральної Асамблеї, особливо здискредитувало ту установу, як вартісну й конструктивну міжнародну силу. Перехід однієї з найважливіших аґенцій ООН, Культурної Ради (ЮНЕСКУ) цілком під комуністичний диктат примусив ЗСА виступити відтіль і припинити всяку допомогу.

Але ось 20-го липня ц. р. Рада Безпеки ООН, вперше від пам'ятних літ, прийняла резолюцію у справі замирення між Іраком і Іраном одноголосно, без ніякого вето. Та резолюція у 10-ти точках зредаґована дуже мудро і добре, закликає Ірак і Іран до проголошення негайного перемир'я, до мирових переговорів під авспіціями ООН, та обміну всіма полоненими, припинення атак проти чужинецьких кораблів на домашніх прибережних водах, та — що найважливіше — стверджує, що на випадок, коли б обидві названі країни чи одна з них відкинули знову ту резолюцію, Рада Безпеки може створити апарат для її реалізації. У реальній мові це значить — створить міжнародне військо і фльоту, які присилують ці країни закінчити безглузду м'ясорубку. Державний секретар Джордж Шулц заявив готовість Америки приєднатися до реалізації прийнятих постанов Ради.

Це добрий знак. Згода ЗСА і СССР іти в цій справі солідарно стоїть напевне у зв'язку з переговорами між цими двома суперпотугами про припинення переговорів у зброєнні. Немає сумніву, що на примирливе становище СССР вплинула внутрішня ситуація у „країні рад", якій грозить повна економічна катастрофа, якщо не вдасться Міхаїлові Ґорбачову перевести заповіджені реформи — не тільки в облегшенні цензури та у дозволі на музику і танець „джезу", але й на децентралізації продукції і розподілу, з признанням банкрутства хворій теорій Маркса-Енґельса.

Олександер Домбровський

ЗА ГІДНУ ЗУСТРІЧ З НАШИМ ТИСЯЧОЛІТТЯМ

II.

Яка довга історична традиція нашого роз'єднання і служення чужим ідолам! Вона тягнеться ще від доби антів. Згідно з твердженням візантійського цісаря Маврикія, якому приписують авторство твору „Стратеґікон" (підручник політичної й воєнної стратегії тодішнього часу), у антів було багато вождів (племінних начальників), які не жили зі собою у згоді. Тому цісар Маврикій (можливий автор згаданого твору, в науковій літературі — Псевдо-Маврикій) дораджував візантійцям відповідну політичну стратегію у відношенні до антів. Та стратегія мала полягати на тому, щоб деяких з них притягати на візантійську сторону намовами або дарунками, а відтак порізнених між собою легким способом завойовувати. Отже, вже тоді наші сусіди знали нашу слабу сторону й хитро, як пристало на греків, комбінували, як до нас дібратися. Не краще було в княжій добі, де в системі удільних князівств і в атмосфері княжих крамол „окаянний" брат виколював братові очі та кликав на допомогу чужинців, часто кочовиків, що обезсилило Київську Русь-Україну та довело її до упадку. Сам Ігор Святославич, герой „Слова о полку Ігоревім" в боротьбі з половцями не гордив їхньою допомогою. В козацько-гетьманській добі нашої історії козацький полковник був часто сам собі пан в своєму полку й не в'язався авторитетом гетьмана. Народно-козацькі маси заявляли в добі Хмельниччини: „...хочемо до московського, православного царя" (і пішли чортові в зуби!), а в часі конфлікту між Мазепою і Петром наше населення залишилося пасивним, крім допомоги зі сторони запоріжців з кошовим Костем Гордієнком. Головний суддя Кочубей та полковник Іскра — донощики на Мазепу так і залишилися в історії символом зради. Якби всі народно-козацькі сили станули тоді по стороні Мазепи, ми сьогодні, правдоподібно, виглядали б інакше.

Під кінець Першої світової війни з упадком царату Україну „в огні окраденну" збудили — без традиції власної держави й зброї — з усіми трагічними наслідками вищесказаного. Ми тоді в початках не знали, на яку ногу станути. Самі історичні події змушували нас до самостійно-державницького думання й поступування. Дехто з наших тодішніх діячів волів іти на розмову в Леніном і його клікою, чим з гетьманом Павлом, бо, мовляв, треба йти з духом часу (хай живе утопійний універсалізм соціялізму-комунізму під опікунчими крилами матушки Расеї!), а не „анахронічної" ідеї гетьманства. Одні нас дотепер воші їли в барлозі московської грязі — єдиної, неділимої й мусимо так і залишитися в умовах нової „дружби народів", підмальованої на червоно зі „старшим братом" на чолі. Замість стабільної державної організації і реґулярної армії творилися пашківські волості та окремі загони з романтичними отаманчиками махнівського типу. Під час Другої світової війни прийшло до остаточного розламу в найбільш надійному для нашої справи націоналістичному таборі, що продовжується і на еміґрації „на славу неньки України". Старі крамоли й міжусобиці прийняли модерний термін — „блискуче відокремлення".

Представники однієї і другої громадської установи збираються за зеленим столом і радять довгими місяцями, як би то погодитися. Те, на що потрібно яких дві-три години, вони розвалковують на довгі місяці, йдуть у наступ різні арґументи й контраргументи, поклики на статути, мертві букви закону в дусі формалізму й бюрократизму і т. д. замість руководитися логікою, практичним підходом до справи й серцем. Люди забувають, що жива людина, а тим більше суспільство-нарід і його добро є стократно важливіші від мертвої букви статутів. Бо статути є для людини, а не людина для статутів! Держави міняють не раз свої конституції, які вже не відповідають духові часу й потребам громадян, а тут завзяті бої в донкіхотському стилі за мертву букву чи термінологічні зміни. Говорять зі собою довгими місяцями й... розходяться з нічим, бо не позволяють критерії „вищого" політичного думання. При тому одні на одних спихають вину. Де ж тут совість і політичний розум? Можливо хтось закине нам, що ми драматизуємо завеликим патосом дане питання. Краще драматизувати ту справу, чим трактувати її на рівні йовіяльної оперети в добі особливого трагізму нашого народу на рідних землях, на живому організмі якого робить ворог чорнобильські експерименти.

Інші народи розбудовують своє державне життя, а ми, не маючи його,... сваримося і роз'єднуємося. Правда, інші народи також не є ідеальні, бо по землі ангели не ходять, лише недосконалі люди, але все ж таки наше роз'єднання перебирає мірку й є водою на млин наших ворогів. А ми їх маємо подостатком. Замало складати вину на наше геополітичне положення, треба найти вину в нас самих.

Закінчення буде.

Тихон Підскакевич

Реформатори

Передовість і прогрес Росії у тому, що вона від безпам'ятних часів модернізується — в культурі, техніці, політиці.

Петро I, реформуючи свою імперію на зразок Европи, обтинав власноручно боярам бороди — деколи разом з головами. За Катерини II москалі носили вже перуки, смакували „бутерброди". („Парикмахери" працюють досьогодні, „бутерброди" існують ще в словниках). У нашому столітті люди могли вже хизуватися пижамами, Микита I витончував дипломатичну етикету черевиком...

Бували намагання також реформ знизу (наприклад, декабристів), але вони не проходили через брак апробати верхів.

Остаточно пощастило й низам провести реформи на европейський лад, хоч із деякими поправками. Так, наприклад, демократична ідея „правління народу через нарід для народу" скорочено до „правління над народом", засаду якогось французького ліберала „хоч не погоджуюся з твоєю думкою, але дам себе вбити, щоб ти мав право її висловити" зреформовано на закон: „Хоч твоя думка конституційна, але згинеш, коли забажаєш її реалізувати". Тому теж демократичне право свобідно говорити і друкуватися замінено на необмежене право обов'язково мовчати. Зрештою — навіть загальне поняття людини як свобідного і розумного створіння в „країні рад" втратило свої прикметники.

Під деяким оглядом свободи навіть поширено.

Мовляв, у вас вільно критикувати свого президента, а ми можемо його (очевидно — вашого) й виляяти; у вас можна показати поліцаєві язик, а ми можемо показати йому спину тощо.

Реформаторська гарячка наших днів називається „гласністю".

Нею узаконнено не тільки всі згадані вище вольності, але додано й нові. Так в Україні реабілітовано Сковороду, зглядно його контреволюційну пісню:

Всякому городу нрав
і права,
Всякий іміст свой ум
голова..

Звільняють інакодумців. Покищо за нормою „один крок вперед — два взад" — один звільнений — два задержані.

Дехто подейкує, що дозволяють навіть на опозицію. Як відомо, на Заході така дивовижа існує і члени парляментарної опозиції дістають навіть державну платню. (Мовляв, опозиція корисна, бо навіть паперовий орел підноситься вгору за допомогою супротивного, а не супровідного вітру). Справа трохи затягається, бо, кажуть, що не можуть погодитися на висоту платні...

Отож свій прогрес і щасливе життя завдячує ... найпередовіша країна тільки своїми реформаторам. Лише дехто завважує, що всі вони нагадують того австралійського тубільного ватажка, що десь тому десять років дістав на уродини новий бумеранг і відтоді намагається викинути геть старий...

Роман Кухар

ВІДКРИВАННЯ ПОЕЗІЄЮ ЗАГУБЛЕНИХ ВІКІВ

Юрій Буряківець. „Співучі дощечки", у трьох частинах. I. Тягло хозарське. II. Барвінкова далечінь. III. Розмаїття. Обкладинка Дороти Шварц-Фолі, англомовний список поетових творів, ілюстрації. В-во „Вільна Думка". Ню Йорк, 1987, ст. 464.

І місяць вийшов пошукати
пари
До зорями обтиканих
доріг...
(„Вечір над Прип'яттю")

Юрій Буряківець проявив себе в літературі об'ємистими томами своїх творів і дуже багатогранним, прикметним собі, способом — як лірик, епік, прозаїк, драматург і есеїст. При суцільній оцінці його творчости не можна переочити замітної риси характеру людини, чия творчість стала їй буденним ремеслом і святковим дозвіллям. Без неї неможливо уявити цього переконано го літератора, це ж його хліб насущний, він просто одержимий своїми творчими ідеями. Пишучи про Юрія Буряківця, літературознавці відзначували його небуденну продуктивність, ліричну натугу його поетичного вислову, народний характер його літературного доробку, якщо йдеться про багате словництво, синтаксу й тематику, а ми б додали — любов до своєї вужчої батьківщини — старинної землі над Прип'яттю. Вона й поклала замлоєно-мрійливий відпечаток поліського первобутнього краєвиду на численні його писання. Правда, тут і там закидають Буряківцеві одноманітність його версифікації, стилістичну невирівняність, особливо у його не завжди похвальній прозі, головно ж характеризують його, як письменника, чий доробок знаменний кількісною перевагою над якісною. Тут не місце оспорювати закиди деяких критиків Буряківця, можна тільки зазначити, що при верітайповій техніці друку в більшості його праць певні некорисні познаки, зумовлені тією технікою, притемнюють чимало світлих сторінок його творів. Згадане критичне наставлення торкається менш потреби внутрішнього вигладження його праці, бо Буряківець дуже уважливий архітектор своєї поезії, як насправді її зовнішнього вигляду. Але невже тут завинив поет, який власними коштами мусить видавати продукти своїх інтелектуально-духовних зусиль?

Без уваги на попередні голоси критики, цікаво й доцільно буде вказати на одну з найзамітніших прикмет літературних придбань поета, його напрямку в літературі, що визначує вирішальною мірою оригінальну творчу особовість Юрія Буряківця.

Наш поет у своїй епічній творчості не відсьогодні вже сягає в сиву диввину буття нашого народу, намагаючись заповнити щілини в історії України відтворення деяких загублених, або недостатньо з'ясованих періодів тисячолітньої мандрівки наших прадідів. Робить він це методою сумлінних дослідів, а де вони безсильні — засобами візіонерського викинення. Подібний, дослідно-візіонерський, підхід у нього видно теж у праці над „Співучими дощечками". До речі, заголовок його нового твору — це аналогія до збережених на дощинках частин „Веселої Книги", давньої пам'ятки нашого письменства. Буряківця займають зокрема непам'ятні часи з бувальщини нашого народу, особливо своїм характером під'яремного буття батьківщини, чим вони доволі схожі до признак сучасної доби.

В отих померклих віках ґотського панування на причорноморських степових просторах України, чи хозарського розпаношення на наших землях згодом, до часу Святослава Завойоника, дослідник і поет Буряківець виловлює присутні упродовж цілої нашої історичної долі прикметні елементи національного призначення нашої землі, що зазнаючи поневолень, своєчасно, у великому волевому напружені, визволяється з нього. Так було за антської доби, коли наші предки скинули наприкінці ґотське ярмо, подібно ж завершилось переможно їхнє змагання до втраченої волі хозарського періоду, цілі сторіччя згодом. Так буде й тепер — суґерує автор, коли наш народ підійметься як один до боротьби за свої пограбовані національні права й усенародним волевиявленням здобуде собі знову державну незалежність. „Хозарське тягло", епічна картина, становить перший розділ у 27-ми піснях трьохчастинного твору. Друга частина його — це образні вірші ліричного циклу, „Барвінкова далечінь", що створюють мальовничу картину духової батьківщини поета, його рідну Чорнобильщину. Їй і він — її вірний син, виспівує дзвінкий пеан. Тут можна потрапити на не одну з поетичних ліричних перлин, напр.:

...Вже сонце невода свого
забрало
І з лугу у несходжені краї,
І гуси над сагою
покричали
Про ті літа утрачені мої.
Стихає моква в сизуватих
хмарах,
Спочити укладається на
стіг;

Юрій Буряківець, майстер свого піднеслого ремесла, насправді незвичайно чутлива душа; його легко зранити, а втім, не зважаючи на важкі досвіди свого життя, він зберіг вірність своїй Музі і життєрадісний погляд у майбутнє:

...„О, юносте, шли
благодать земну,
Даруй для мислей —
радість сонцебризну,
Щоб ми відчули в погляді
весну,
Хай забренить у кожнім
серці ніжно,
І горлиця спурхне
у височінь,
З гілля струхне зволожене
співчуття,
Коли вітрець, війнувши від
долин,
Зеленим перекочується
житом..."
(„Рівновага")

Новий твір Буряківця — це теж особливий атрибут поета своїй занапащеній ворожою радіяцією батьківщині, що її виразником став отруєний Чорнобиль. Поет приводить приклади затруєння свого міста чужими навалами вже з сумерків віків. Взагалі Чорнобиль проходить яскрим символом незнищености нашої батьківщини крізь обидві частини його твору. Відмінна від цього панівного характеру третя частина „Співучих дощечок", що заповнена літературознавчими статтями Юрія Буряківця. Вони віддзеркалюють світогляд і естетичні вартості автора. Ціла книга ваговита й заслуговує на численних читачів.

Звертатись за нею можна на адресу: Yurij Buriakiwec, 77-13 170 Street Flushing, New York, 11366, USA

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Оксана Базилевська

Тріюмф українського танцю

Славна традиція заіснувала у стейті Ню Джерзі, ось уже 13 років у Голмделі в Гарден Стейт Артс Центрі щороку у половині червня відбуваються українські фестивалі. Цьогорічний Український Фестиваль відбувся в суботу, 13-го червня ц. р., з багатомистецькою програмою. На особливе відзначення заслуговував виступ танцювального ансамблю „Сизокрилі" під мистецьким керівництвом заслуженого, славного хореографа Роми Прийми-Богачевської. Програма ансамблю складалася з п'яти точок, а саме танки „Вітайте", „Волинянка", „Боротьба за волю", в'язанка трьох закарпатських танків, „Закарпатський", „Тропотянка", „Весільний", і на закінчення „Гопак". Дійсною прикрасою виступу „Сизокрилі" і цілої програми концерту була багата змістом, актуальна і надзвичайно зворушлива у виконанні танцюристів точка „Боротьби за волю", присвячена жертвам чорнобильської трагедії.

У змісті цього виступу подано сцену з боротьби України з червоним окупантом за визволення її з неволі. Українські повстанці хоробро боряться з ворогом і гинуть у нерівній боротьбі. Але українська молодь черпає надію з хоробрости і глибокого патріотизму партизанів і твердо вірить, що український народ незабаром вже виборе волю і незалежність.

Всі танцюристи блискучо виконали свої ролі і цілий ансамбль споввняв незабутнє, зворушливе враження на всіх присутніх.

Хоч усі виконавці ансамблю були на висоті виконання своїх роль, то хочеться відзначити солістів ансамблю. Аня Богачевська чудово представила символічну постать України. Рівнож інші солісти, а саме: Михайло Вовк — прокурор, Михайло Левицький — повстанець, Кеті Кабалеро — символічний опір, та Олеся Бук — вічна подія, справді по-професійному відтанцювали свої ролі.

Слід повторити б цей надзвичайно зворушливий виступ для більшого загалу на наступний рік під час святкування 1000-ліття Хрищення Руси-України.

Українська громада мусить бути гордою, що має мо кваліфікованого, професійного хореографа, Рому Прийму — Богачевську, яка працює з українською молоддю для збагачення українського мистецтва.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Микола М. Палій

„ЗБАРАЖЧИНА", ТОМ ДРУГИЙ

„Збаражчина", т. II. Збірник споминів, статтей і матеріялів, ст. 522, Торонто, Вид. Т-ва „Збаражчан", 1986.

II.

А в Новому Селі (розповідається на іншому місці) поліцаї зайшли до польського ресторану випили горілку і почали нищити українське добро: зривали підлоги, рубали дорогі декорації, розшивали дахи, розкидали стіжки, розсипали зерно, нищили килими, вишивки, поливали це все нафтою і квашеним борщем, і вкінці побили 35 осіб (20 дуже важко). Та гульня тривала від години 8-ої вечора до 3-ої ранку, підсичена поганими вуличними лайками (ст. 225).

Очевидно, большевики показалися не йнакшими, може й гіршими. В Горах Стрийовецьких, наприклад, вони розстріляли в Киданецькому лісі біля 30 чоловік (ст. 60); в Іванчанах за (мабуть, спровоковане) повстання проти совєтської влади большевики вчинили масові розстріли і публічно повішали чимало невинних людей (ст. 124); а з Пеньківців вивезли все, що їм попало під руки, включно з кухонним посудом (ст. 242).

Збаражчина завжди славилася своїм культурним надбанням — густою мережею шкіл, читалень, коператив, Народних Домів, організаціями молоді і старших, і великим числом інтеліґенції, за що їй прийшлося так дорого заплатити. На щастя, як це вказує нам Збірник, на почві того фатального трагізму завжди виростало нове соковите життя, що згодом ставало, як той мітичний фенікс, джерелом пребагатих надій і полем буйних інспірацій творчого буття. Із цього власне обновленого взнеслим духом поля вийшло чимало нових загартованих діячів, героїв і каменярів духової культури. Головне в тому те, що тими діячами були (здебільша) селяни, „які мали велике почуття відповідальности, вірили в себе і своє післанництво" (ст. 365).

Для документації того життя, трагізму і буйного підйому Збаражчини, у Збірнику поміщено біля 60 статтей, п'ять „додатків" про „сівачів національного відродження" (світських, підприємців, духовних і збаражчан поза Україною), англомовне резюме проф. Жили і його ж стаття про Владику Івана Прашка (з кольоровим портретом) з нагоди його 70-ліття. Незвичайно корисним додатком до книги являються подрібні показчики (українською і англійською мовами) іменний, географічний, ілюстрацій (а їх є біля 234!), змістів, список жертвувателів (понад 500 осіб, товариств, організацій, підприємств), що причинилися до видання Збірника, помічених поправок до першого тому, священиків (понад 100), церков, каплиць і дзвіниць (біля 40), кілька оригінальних поезій збаражчан, огляд галицьких подій (1918 р.) й інформативну панораму про діячів Збаражчини.

На особливу увагу заслуговують вступні й кінцеві статті проф. В. Жили, і „Сумирний Орфей: Лірика Богдана Лепкого" д-ра Яра Славутича. У першій статті проф. В. Жила аналізує історію й потребу видання цього Збірника (викрити злочини наших „визволителів"), а в — другій він науково розглядає історію Збаражчини на тлі її трагічного минулого і сьогочасного історичного буття (обидві статті двомовні). Незвичайно цікава літературна стаття проф. Яра Славутича, хоч не конче зв'язана з центральною темою Збірника, але, своєю темою вона заслуговує на пильну увагу навіть і пересічного читача. Автор представляє в ній літературну спадщину нашого (галицького) із свого критичного погляду.

Збірник видано коштом Об'єднання Збаражчан Канади під патронатом НТШ (Комісії Реґіональних Дослідів у Публікацій), який очолюють проф. Василь Лев і проф. Леонід Рудницький. Нема сумніву, що над виданням цього Збірника треба було таки добре посидіти довгими вечорами (днями проф. В Жила мусів викладати в університеті), щоб побороти, одній людині, такі монументальні труднощі, які стояли перед нею. Шанувальники і любителі таких цінних книг, як ця, а головно збаражчани, повинні тепер гордитися, що мають такий всебічний, вартісний і монуметальний том історичного значення. А вже щонайбільше, він повинен бути зразком для тих щасливців, що мріють про видання своїх майбутніх реґіональних збірників.

Адріянна Слиж в дорозі до Гарварду

В червні ц. р. Адріянна Слиж відмінно закінчила нюйоркську Стайвезант середню школу, де вона стала „салютаторіян" — цебто другою найкращою ученицею із 722-ох учнів її кляси. Адріянну прийнято до пристижевого Гарвардського університету, де Адріянна розпічне студії астрофізики в наступному академічному році.

Адріянна Слиж

Адріянна, народжена 30-го липня 1969 року, розпочала своє навчання у Корпус Крісті народній школі, яку закінчила першункою у 1983 році. Відтак Адріянна була прийнята до Нюйоркської школи мистецтв, т. зв. „Гайскул ов перформінг артс", де плянувала студіювати гру на фортепіяні, але після першого року змінила думку щодо музики, а подалася й була прийнята до Стайвезант середньої школи, де навчалася наступних три роки. Стайвезант середня школа — це одна із двох шкіл метропольного Ню Йорку, де вчаться найздібніші учні околиці. Щоб дістатися до цієї школи, треба здавати вступні іспити.

Поза наукою Адріянна грає на фортепіяні 12 років, в останньому часі навчаючись у д-р Юліяни Осінчук. Вона плянує продовжувати навчання музики і в університеті. В 1986 році Адріянна здала матуру в Школі українознавства міста Ню Йорку при „Самопомочі" з оцінкою визначно, а минулого року вже вчила в цій же школі клясу передшкілля.

Адріянна належить до Пласту від 1975 року і ввесь час була активною в цій організації, відбуваючи п'ять новацьких та чотири юнацьких таборів. Відтак закінчила вона Вишкіл новацьких виховників у 1984 році і від того часу працює Адріянна як сестричка, цього року займаючи пост гніздової на таборі на „Вовчій Тропі". Адріянна здала третю юнацьку пробу т. зв. вірлиці і займала різні пости з Пластовому гуртку та курені, а тепер є кандидаткою до старшопластунського куреня „Лісові Мавки".

Адріянна і її родина (Адріянна є дочкою Богданни і Володимира Слижів) є членами 194-го Відділу УНСоюзу.

Вітаємо Адріянну з її успіхами, бажаючи їй всього найкращого в майбутньому.

Дарія Якубович

Вісті з Центру Українських Канадських Студій Манітобського університету при Колеґії св. Андрея

Нагороди

Олександру Павловську нагороджено кількома стипендіями: Дотацією ім. Андрія і Ангелини Павликів, у пам'ять їхнього сина Івана (250 дол) за досягнення в науці, моральні якості, нахил до проводу у громадському житті і зацікавлення громадською працею; пропам'ятною стипендією ім. Михайла Гикавого (250 дол.) за найкращий есей, написаний українською мовою, на тему з ділянки українських канадських студій (тема її праці — „Зображення українського імігранта в повістях „Голос землі" О. Іваха та „Сини землі" І. Киріяка); пропам'ятною стипендією о. прот. Василя Апонюка (135 дол) за найвищу оцінку в курсі „Українська канадська література"; дотацією ім. дост. судді Володимира С. Тарнопольського (225 дол.) на дослідну подорож. Олександра Павловська — викладач української мови в Центрі Українських Канадських Студій, одночасно працює над докторатом у ділянці української канадської спадщини. Тема її докторської праці — „Українська література у Вінніпеґу: історична перспектива". Вона теж одержала докторську стипендію від Канадського Інституту Українських Студій Альбертського університету (8.000 дол.), надана стипендія для тезової праці. Олександра Павловська і

Докторантка і стипендистка мгр Олександра Павловська

минулими роками одержувала стипендії за досягнення в науці. У 1985-87 роках її було нагороджено стипендією Манітобського університету для аспірантів (15.000 дол.). Вперше вона одержала цю стипендію в 1980-82 роках, коли працювала над маґістерським ступенем. Вона одержала ступінь маґістра з українознавства з 1982 році, а ступінь бакалявра — в 1974 році в Манітобському університеті.

Валентина Мороза, мол., нагороджено (разом з О. Павловською) пропам'ятною стипендією ім. Михайла Гикавого (250 дол.) за найкращий есей, написаний українською мовою, на тему з ділянки українських канадських студій. Тема його праці — „Народження дитини в українській сім'ї: традиції і сучасність". Валентин Мороз закінчив ступінь бакалявра з політичних наук в університеті Лойола в Чикаґо. Він тепер займається вивченням українського фолкльору і восени почне другий рік своєї маґістерської програми. У своїй маґістерській праці він плянує проаналізувати фолкльор гуцулів східніх З'єднаних Стейтів Америки і центральної Канади.

Даралинн Моніту нагороджено стипендією Клюбу Українських Професіоналістів та Підприємців у Вінніпеґу(250 дол.) за найкращий есей, написаний англійською мовою, на тему з ділянки українських канадських студій. Тема її праці — „Українці в канадському уряді".

Бориса Яценкова нагороджено стипендією Клюбу Українських Професіоналістів у Вінніпеґу (250 дол.) за найкращу оцінку в курсі „Історія сучасної України".

Івана Ґабера нагороджено стипендією Української Взаємної Помочі (250 дол.) за найкращу оцінку в курсі „Історія східнього християнства".

У минулому академічному році Центр влаштував дві наукові доповіді. Проф. Шен Юн, професор славістики з Китаю, прочитала доповідь на тему „Українознавство в Китаї". Доповідь була українською мовою.

Тринадцятого березня д-р Дмитро Ціпивник, голова президії Комітету Українців Канади, прочитав доповідь на тему „Інститут ім. Петра Могили та його вплив на культурне, наукове і політичне життя українців у Канаді".

Другого травня 1987 року проф. Роман Єринюк мав доповідь на тему „Становище Української Православної Церкви під царською владою" на конференції, яка відбулася в університеті Джон Каролл у Клівленді.

Під час 1986-87 років д-р Стелла Гринюк була в Торонтському університеті, де провадила після-докторські досліди. Її нагороджено стипендією від Центру Російських і Східньоевропейських студій. На 1987-88 роки вона теж одержала стипендію продовжувати досліди.

У липні директор Центру Українських Канадських Студій д-р Наталя Апонюк буде мати доповідь на міжнародній міждисциплінній конференції про жінок у Трініті колеґії, Дублін, Ірляндія. Цього року Жіночий клюб Альфа Омеґа і Клюб Українських Професіоналістів та Підприємців у Вінніпеґу вибрали д-р Апонюк українською „Woman of the Year."

Конференція в Іллинойському університеті

Наприкінці червня в Іллинойському університеті в місті Урбана-Шампейн відбулася конференція на тему „Україна в 1920-их і на початку 1930-их років".

Уже шостий рік підряд в рамках Української науково-дослідної програми при Іллинойському університеті влітку відбуваються наукові конференції, присвячені певним аспектам української історії й культури. На цих конференціях читали доповіді визначні українські учені, наприклад, лінґвіст і літературознавець Юрій Шевельов, соціолог Всеволод Ісаїв, історик Богдан Кравченко; також доповідали молоді вчені-україністи.

Цьогорічна конференція тривала п'ять днів. Було прочитано 52 доповіді, присвячені проблемам політики, економіки, культури, Церкви на Україні в 1920-их роках і на початку 1930-их років.

Доповідачами були переважно викладачі американських і канадських університетів. Також говорили свідки — літні люди, які розповідали про те, що в 1920-их роках бачили на власні очі, як от розквіт української літератури й театру, а пізніше — на переломі 1920-их і 1930-их рр. арешти української інтеліґенції, утиски Церкви.

На одній з сесій конференції було порушено деякі аспекти політичного життя двадцятих років. Богдан Нагайло говорив про повстанський рух, який почався скоро після приходу до влади большевиків. У селян було озлоблення проти воєнного комунізму, накладання на них продрозкладки; їхня національна свідомість в роки революції прокинулася.

Велике повстання, відоме в історії і народній пам'яті як „Холодний яр", було у 1920-21 роках на Херсонщині і на південній Київщині та Катеринославщині. На боротьбу з повстанцями влада кидала частини Червоної армії і відділи Чека, т. зв. Чрезвичайної Комісії. Повстання придушили 1923 року, про них є матеріяли в совєтських і еміґраційних публікаціях.

У двох доповідях було порушено справу суду над Спілкою Визволення України, що відбувся на весні 1930 року в Харкові. Історик Тарас Гунчак, викладач Ратґерського університету, згадав, що наприкінці 20-их років в Україні відбулися масові арешти; скільки було заарештованих невідомо, кількість арештованих обчислювалась тисячами. Із цих тисяч діячів української культури витягли для показового процесу 45 осіб, здебільшого науковців, пов'язаних з Українською Академією наук. Очевидно Кремль, побачивши велетенський розвиток української культури, хотів скомпромітувати українських учених. Процес був зфабрикований. Невідомо, якими способами слідчі домоглися від підсудних потрібних владі визнань. Більшість їх засудили на різні терміни ув'язнення і багато з них заґинуло.

Кілька сесій конференції було присвячено українській літературі і театрові, їхньому бурхливому розвиткові у 1920-их роках.

Про театр „Березіль" і його керівника Леся Курбаса говорили молоді американці українського походження, які працюють в американських театрах. Вони відзначили ролю Леся Курбаса в історії світового театру. Театрознавець Валеріян Ревуцький, який в молоді роки бачив вистави „Березоля", говорив про національне питання у виставах театру. Він згадав п'єси „Сава Чалий" і „Яблуневий полон", зупинився на п'єсі Миколи Куліша „Мина Мазайло", в якій виведено різні типи українців.

Доповіді на теми української літератури насвітлювали творчість окремих письменників і ширші проблеми. Максим Тарнавський, викладач Торонтського університету, прочитав доповідь „Ніцшеанські теми в творчості Валеріяна Підмогильного". Наталя Боднарук говорила про письменницю Зінаїду Тулуб, авторку історичних романів, яка після війни відбула вісім років на засланні в північному Казахстані. Викладач Мишиґенського університету Ася Гумецька прочитала доповідь „Українська революція очима українських та російських драматурґів", розглянувши п'єси Винниченка, Куліша і Булґакова.

Літературознавець Дмитро Штогрин, організатор наукових конференцій з українською тематикою в Іллинойському університеті, прочитав доповідь „Київські неоклясики як літературні критики", згадавши блискучі статті Миколи Зерова, Павла Филиповича і Михайла Драй-Хмари, літературознавців і поетів, які загинули в совєтських концтаборах.

Остап Тарнавський говорив про письменників із Західньої України, що в 1920-их роках жили й творили в підрадянській Україні, пізніше були репресовані, як от Дмитро Загул, Володимир Ґжицький, Мирослав Ірчан та інші. Натомість Любомир Дмитерко став речником офіційної української совєтської літератури і за це був щедро нагороджений.

Конференція притягла 92-ох учасників, переважно з молодшої та середньої ґенерації. Було 56 науковців, з десяток студентів, а також бібліотекарі й учителі середніх шкіл. Більшість була з великих міст Америки і Канади — з Чикаґо, Дітройту, Філядельфії, Ню Йорку, Торонто і Монтреалю. Четверо було з Німеччини, двоє з Франції (Леонід Плющ з дружиною Тетяною).

Під час конференції відбулася виставка. В експозиції, присвяченій Лесеві Курбасові, були його фотографії в різних ролях і матеріяли, недавно одержані з УССР: поштові листівки з портретом Курбаса і кілька оголошень — про ювілейний вечір у Тернополі з нагоди 100-річчя з дня народження „народного артиста УРСР Леся Курбаса" і про урочисте відкриття Музею-садиби в селі Старий Скалат Підволочиського району, де народився Курбас.

Оглядаючи виставку, не один учасник конференції замислювався, чи на тих урочистостях бодай згадали, що Лесь Курбас помер у совєтському концтаборі?

На виставці були показані фотографії і обгортки книжок українських письменників: Олекси Влизька, Григорія Косинки, Костя Буревія та інших, що творили в 1920-их роках, а потім були розстріляні ча загинули в концтаборах. Були фотостати совєтських газет з грудня 1934 року з повідомленням про суд і розстріли в так звані „кіровські дні".

Окрема експозиція була присвячена поетові Євгену Плужникові, який загинув на Соловках 1936 року. Виставлені обгортки двох збірок його поезій, виданих у 1926 і 1927 роках, і фотостат автографа його поезій: „Суди мене судом твоїм суворим, Сучаснику! — Нащадки безсторонні Простять мені і помилки й вагання, І пізній сум, і радість передчасну — Їм промовлятиме моя спокійна щирість".

Любов Дражевська

„Люрд —..."

(Закінчення зі стор. 1)

зображена Пречиста Діва Оранта, а кругом неї надпис: „Бог посеред нього (Києва), воно (місто), не похитнеться, Бог поможе йому". Отже завданням Пречистої Діви Оранти — це опіка над Києвом і Україною, що проповідував Митрополит Іларіон в час урочистого посвячення і відкриття собору св. Софії. І досі серед народу, тих, що вірують, живе надія, що поки Богородиця Оранта береже і собор, і Україну, ворожі сили не подолають її.

Мабуть тією вірою кермувався мистець, що на запрестольній стіні зобразив Матір Божу-Страдальницю, але змалював її в модерний спосіб, (противний і стилем, і барвами нашій іконографії), коли творив постать Божої Матері в нашій українській церковці в Люрді, яку називають теж українською амбасадою.

Наша українська церква Успення Пречистої Діви Марії, збудована в 1980 роках, на горбку при шляху „Ля Пав" і вулички „Ля Украін" домінує своїми золотоверхими банями і привертає увагу прочан. Назовні, на фронтовій стіні великі ікони св. Ольги і св. Володимира, а внутрі іконостас в традиційному українському стилі. Близько церкви наш готель „Фамілія", а при ньому гостинниця „Веселка", яку провадить українка з Києва Катерина, а допомагають її чоловік-француз і син. Тут є також станок з різними сувенірами; деякі дешевші, як у середмісті Люрду. І будову церкви, і купно готелю, і добру гостинницю завдячують українські паломники до Люрду — невсипущій праці о. Василя Прийми, місцевого пароха.

Відзначуючи ті великі історичні події — 950-річчя присвяти Русі-України Божій Матері в 1987 році та тисячоліття Хрищення України, в 1988 році, кожний з нас українців у вільному світі старається взяти хоч і маленьку участь в обох свят куваннях, бо українці в Україні не мають вільного вибору. Вони не можуть ані будувати церков, ані відновлювати наші давні відпустові місця — Почаїв, Гошів, Зарваницю. Заборонене теж паломництво.

В українській традиції паломництво відігравало велику ролю. Лише деякі визначні чи заможні люди їздили до Святої Землі, а звичайні люди ходили на прощі до своїх чудотворних святих місцевостей: Києва, Почаєва, Гошева чи Зарваниці. На жаль, практикувати і продовжувати цю гарну традицію не судилося нам, ані нашим братам в Україні. Все таки ми вільні громадяни великої і сильної держави можемо дозволити собі на прощу до святих місцевостей інших народів: Люрду, Фатіми чи Альтетінгу. До Єрусалиму хіба не поїдемо, з огляду на політику Ізраїля супроти українського народу, де нас осуджують саме тепер, коли ми відзначуємо дві великі християнські річниці — 950-річчя Покрови Божої Матері і Тисячоліття Хрищення України. У всіх країнах Европи й Америки, де живуть під сучасну пору українські поселенці, запляновано багато прощ до відпустових місцевостей, в одній із них взяла я участь про що коротко розкажу тут.

Нашу прощу оганізував о. Богдан Скасків, який літом перебуває в Дітройті, а зимою в Маямі Біч на Фльориді, тому учасниками були прочани з різних стейтів і двоє з Канади, усіх 54 особи Наша проща почалася 15-го червня у церкві св. Йосафата сповіддю і причастям під час Служби Божої, а виїхали ми вранці 16-го червня автобусом з Дітройту до Торонто, звідкіля полетіли літаком до Монтреалю, де пересівши на трансатлянтійський літак летунської лінії „Іберія", прибули вранці 17-го червня до Мадриду. Тут відпочивши і пообідавши поїхали автобусом оглянути цю старинну і гарну столицю Еспанії.

Наш провідник говорив доброю англійською мовою та показував нам найважніші будівлі й пам'ятники у старому Мадриді, новому місті та в університетському місті, що нараховує 80,000 студентів у найкращій дільниці, недалеко резиденції самого короля і палати прем'єра Еспанії.

В Мадриді є кілька добрих музеїв, найкращий з них Прадо, якого ми, на жаль, не мали часу оглянути, а я особисто була в ньому з моїми внуками в 1983 році. Не бачили ми також еспанського національного спорту, ані арени, де відбувається боротьба з биками.

Вранці 18-го червня виїхали ми автобусом на північний схід, прямуючи до Франції, до Люрду. Мадрид ще спав, бо тут було велике свято „Корпус Крісті", яке усі еспанці торжественно святкують.

Зупинились ми в Бордо, де саме відбувалася процесія біля катедри в готицькому стилі, але ресторани були відкриті і наші прочани могли напитися доброї французької кави зі смачними тістечками, чи то булочками. Бордо це старинне місто, тут поховані королі та церковні достойники, тут багато історичних пам'яток але ми не могли довго залишатися, бо це була наша найдовша дорога, понад 480 кілометрів. Втомлені приїхали до Люрду, де нас чекали з вечерою.

У цьому родинному готелі і їдальні „Веселки" провели ми п'ять днів з однаковим порядком дня: вранці Служба Божа в нашій українській церкві, по полудні йшли ми до Ґроти Масабель, де появилася Пречиста Діва Марія св. Бернардеті 11-го лютого 1858 року, і брали участь у поході з найсвятішими дарами, а вечором о 9-ій годині там же відбувалися вечори вервиці, крім цього була ще Хресна дорога, яку треба було хоч раз пройти. Ґрота Масабель віддалена від нашої церкви прийнайменше один кілометр, вона лежить на другому березі річки Ґави і до неї легко зайти, збігаючи сходами вниз, але не легко повертатись, бо коло 200 стрімких і вузьких сходин важко підніматися, тому багато паломників вертались довшою дорогою через місто.

Ґрота Масабель — це печера, з якої виливається вода. Тепер тут прекрасна статуя Пречистої Діви Марії в золотій короні. У ґроті є престіл, де відправляються Служби Божі від 5-ої год. ранку до 11-ої год. перед полуднем. За огорожею джерело, з якого вода перепроваджена попри мур базиліки, з маленькими кранами, з яких прочани набирають собі воду, п'ють чи промивають очі або лице. Базиліка збудована ліворуч від чудотворного джерела, праворуч побудовані купелі. Церква має два поверхи: внизу є 15 окремих вівтарів, чи то каплиць, із яких перша — це наша українська каплиця, яку маємо завдяки Владики Івана Бучка та о. В. Прийми. Біля престола є мармурова плита присвячена Тисячоліттю хрищення Руси- України. Там відправив наш провідник о. Б. Скасків одну Службу Божу. Перший поверх Базиліки — це велика простора святиня, оздоблена портретами різних папів, а збудував її Папа Пій X. Довкола церкви балькони, з яких туристи можуть оглядати всі походи, що відбуваються внизу. У вечорі тут море світел і пересічно коло 30 тисяч паломників, що відправляючи вервицю, співають „Аве, Маріє", а кожна національна група відмовляє молитву „Богородице Діво" у своїй рідній мові.

Мені найбільше подобалася Хресна дорога, яка має 14 станцій, що зображують дорогу Ісуса Христа на Голготу. Усі постаті величини людини мають барву воскових свічок і є прекрасні. Біля кожної зупинки відповідні молитви, за що отримується повний відпуст, прийнявши св. Тайни.

Дня 23-го червня покинули ми нашу обильну гостинницю в Люрді, помолились і тим же самим автобусом з Мадриду поїхали тепер на захід до Портуґалії і Фатіми. Дорога була мальовнича, автострада йшла круто серпентинами, а гори нагадували наші Карпати, хоч у далечині видніли скалисті верхи покриті снігом. На жаль, ми ні разу не зупинилися серед чудової природи, хоч Катерина з Люрду приготовила для нас (кожному зокрема) смачний полуденок і ми могли мати приємний пікнік-відпочинок.

Фатима як і Люрд, відпустова місцевість, у якій Пречиста Діва появлялася трьом дітям у 1913 р. — Якиті, Францішкові та Лукії. Двоє старших вже померли, а Лукія живе ще досі в монастирі в містечку Коімбра. Фатіма скромніша, щойно розбудовується, але площа куди більша як в Люрді. Базиліка велика з освітленним хрестом, посередині образ Пречистої Діви Марії в білій туніці з вервицею і золотою короною. Там побудована каплиця, в якій відправляються Служби Божі, а збоку велика (тристінна), реколекційна заля, де вечором збираються паломники на вервицю. Тут кожного місяця, 13-го дня, відпуст і тоді приходять маси прочан. Під час нашого перебування було лише кількадесять паломників.

З огляду на те, що наші прочани розбіглися на закупи, я сама пішла на Хресну дорогу, що в'ється вгору невпорядкованого городу, стежка кам'яниста, а капличкі-зупинки скромні. На восьмій стадії стежка викладена плитками тут нова каплиця з постаттю Діви Марії. На горі мадярська церква св. Степана, звідти гарний вид на містечко Фатиму та на базиліку і велику площу біля неї. Мию овочі, що купила в місті, та сама обідаю. Тихо тут і мило. Людей нема. Галасу не чути.

Вечором ідемо до візантійської церкви, що побудована за базилікою. Наш отець відправляє Службу Божу, а після неї беремо участь у вервиці і співах. Чуємо наше „Богородице Діво", що його виголошує опікун прощі. Наступного дня ми в Лісбоні. Знову маємо місцеву провідницю, що показує нам столицю Портуґалії. Вступаємо також до музею возів чи повозів портуґальських королів від XV до XIX віку, де я вже була в 1983 році. Всі втомлені. Перед нами стелиться дорога додому, чи справді додому? До Америки. Їдемо на летовище в Лісбоні, щоб повернутися ще раз до Мадриду, тим разом маємо гарний готель і добрий прощальний обід. Усі хочуть один одному щось приємного сказати.

Вранці їдемо на летовище „Портеля де Сакавем", щоб зайняти місця у нашій „Іберії" та летіти до Монтреалю, а звідти то Торонто, щоб вкінці автобусом доїхати до славного Дітройту, чи радше українського Ворену. В автобусі тихо, ніхто не співає, не знати, чи простудились, чи захрипли від співів і безперервного говорення. Вкінці приїхали. Усіх хтось дожидає. А мені треба їхати ще дальше на „Діброву". Колесо в моєму „Вольво" сіло. Але добрі люди допомогли. Спасибі їм!"

У ПЕРШОМУ ЗІБРАННІ документацій Федерального уряду про смертність на праці виявляється, що на першому місці є шахтарі-гірники та будівельники. Статистика опублікована в четвер, 23-го липня ц.р., виявляє також, що мужчини і старші працівники є в групі найбільш рисковній, а 42 відсотки жінок, які гинуть на праці, це жертви вбивств.

ПРОДАЖ ДОМІВ НА передмістях Ню Йорку раптово починає міняти напрямок. В багатьох місцевостях, де ціни на доми подвоїлися за останніх п'ять років, погоня за домами сповільнилась. „Виглядає, що запотребування сповнилось", — заявив Ричард Памер, голова Крайової ради нерухомостей для Ню Йорку, Ню Джерзі та Пенсильванії.

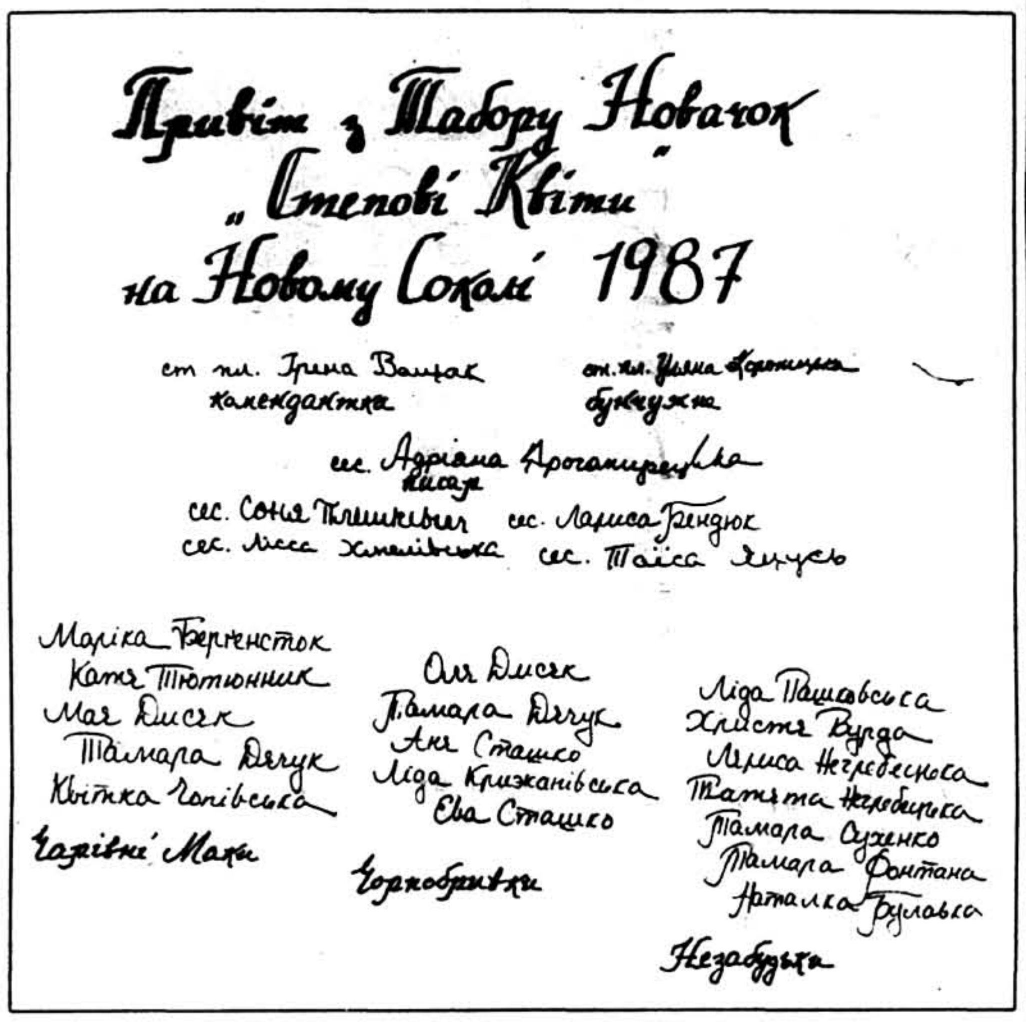
ЯК ПИШЕ „ЛІТЄРАТУРНАЯ Ґазєта", на розгляд Верховної Ради СССР представлено проєкт указу, який дозволяє карати жінок, які реґулярно займаються проституцією. Відповідно з новим указом, за перше порушення проституток будуть штрафувати на 100 карбованців. За повторне — на 200 карбованців. Газета називає проституцію фактором розповсюдження хвороби АІДС в Совєтському Союзі.

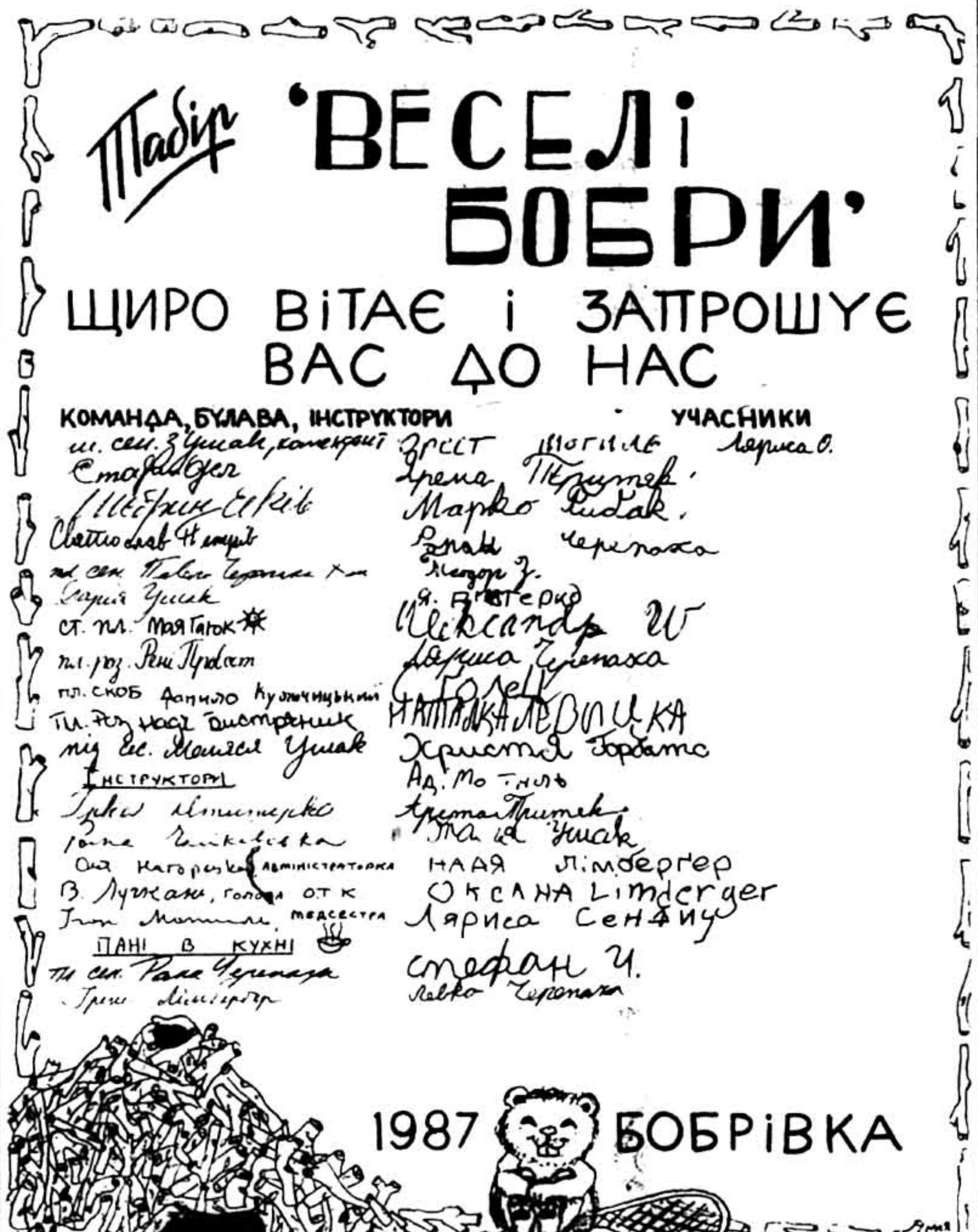
Замість квітів на свіжу могилу Краянки
сл. п. Марії Магдалини Мудрої
складають $100.00
на 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ
(ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ)
ШИПУЛИ І ҐУДЗЯКИ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ТАТА, ДІДУСЯ, СТРИЙКА І ВУЙКА
бл. п. д-ра
ВАСИЛЯ НЕБЕЛЮКА
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
в п'ятницю, 31-го липня 1987 р. о год. 7:15 ранку
в українській католицькій церкві
св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
Про молитви за душу Покійного просить
РОДИНА

Пластова молодь вітає „Свободу"

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Пластова молодь, що таборує тепер по різних місцях ЗСА, не забуває про наш щоденник і раз-у-раз наспівають до редакції привіти із літніх таборів із кольоровими рисунками і численними підписами малих і більших таборовиків.

Останньо наспіли привіти із табору новаків і новачок на „Новому Соколі" біля Боффало, що прибрали назви „З усмішкою на устах" та „Степові квіти", як також із новацького табору на оселі „Бобрівка" біля Гартфорду, під назвою „Веселі Бобри".

Д-р Орест Козіцький відкрив канцелярію між своїми

Це не перший раз, що серця Володимира і Анни Козіцьких із Йонкерсу, Ню Йорк, сповняються радістю за осяги своїх дітей. Цим разом причиною до радости є успіх їхнього сина д-ра Ореста Козіцького, який відкрив тут свою лікарську канцелярію. Цей крок д-ра Ореста Козіцького — це не тільки родинна радість, це також радість української громади в Йонкерсі, бо відкрилась у цьому місті ще одна українська професійна станиця — медичне бюро, де лікуватиме пацієнтів особа, яку знають всі українці цієї околиці. Бюро міститься при: 45 Ludlow St. Yonkers, N. Y. 10705.

Д-р О. Козіцький

Місто Йонкерс і українська громада дістали кваліфікованого лікаря, спеціяліста внутрішніх недуг, шлунково-кишкових недуг та недуг печінки.

Д-р Орест Козіцький закінчив передмедичні студії в Пенсильванійському університеті у Філядельфії з найвищим відзначенням Suma cum laude; він був членом престижевого товариства „Phi Beta Kappa". В університеті він був президентом Українського Студентського Клюбу.

Медичні студії Орест Козіцький закінчив у Нюйоркському медичному коледжі, де його запросили до товариства „Alpha Omega Alpha". Закінчивши студії медицини, він перейшов трирічну спеціялізацію внутрішніх хворіб в Медичному центрі Альберта Айнштайна в Ню Йорку. За його успішну працю цей Медичний центр наіменував його начальним резидентом, до обов'язків якого належало виховувати молодих лікарів. Успішно закінчивши резидентуру із спеціялізацією, д-р О. Козіцький пройшов ще два роки спеціялізації, діставши т. зв. „Фелловшіп" у Монтефйор шпиталі при цьому ж Медичному центрі Альберта Айнштайна. „Фелловшіп" Орест закічив з відзначенням як спеціяліст „гастроінтерології". Він успішно лікує хворих на кишкові і шлункові недуги модерним способом т. зв. проміння лейзера.

Від своїх батьків Орест успадкував любов до свого українського народу і своєї Церкви. Початкову освіту він одержав в українській цілоденній католицькій школі і в Школі українознавства св. Михаїла в Йонкерсі. Від раннього дитинства він став членом Спілки Української Молоді, де крім звичайних зайнять завжди був першуном у дружині копаного м'яча. Він і тепер є активним виховником в СУМ-і, членом танцювального ансамблю „Чайка" та членом управи СУМ-у. Д-р. Козіцький є одружений з Марійкою, з дому Дудар, яка, так як і Орест, ні в чому не відстає від свого мужа в громадській і політичній діяльності, будучи у проводі СУМ-у. Вони мають трирічного сина Марка, який вже марширував минулого року на здвизі СУМ-у в Елленвіллі і навіть у СУМівському одностpoї.

Родина д-ра Ореста Козізького є членами парафії св. Михаїла в Йонкерсі; вони є членами Українського Народного Союзу, Українського Братського Союзу і „Провидіння".

Д-р Орест Козіцький має ще двох братів. Один брат д-р Петро Козіцький, відомий на цілу Лігай Валлі спеціяліст хірург-ортопед у Сейнт Люк шпиталі, і він має своє власне медичне бюро в Бетлегем і Лігайтон у Пенсильванії. Молодший брат д-ра Ореста, д-р Роман Козіцький, є правником. Він має своє бюро в Ню Йорку і в Йонкерсі.

Українська громада Йонкерсу і околиць вітає постанову д-ра Ореста Козіцького лишатися поміж своїми. Він вийшов з поміж них і лишився з ними, здобувши найвищі медичні кваліфікації у своїй ділянці, і з цього варто радіти.

Богдан Тодорів

Л. Омельченко — доктор права

З приємністю вітаємо в правничому колі д-р Ларису Омельченко, яка 29-го травня ц. р. успішно закінчила правничі студії в Ню йоркському університеті, осягнувши ступінь доктора права.

Дочка Олени, з дому Корсун, і проф. Василя Омельченка, Лариса народилася в місті Ню Йорку у 1961 році. Початкову й середню освіту закінчила в Гантер коледж середній школі, де брала активну участь у житті школи. Окрім того, Лариса активно працювала в Пласті та відвідувала табори на пластовій оселі, складаючи юнацькі іспити.

Д-р Л. Омельченко

Після закінчення середньої школи, Ларису прийняли до Квінс коледжу. Головними предметами її студії була економіка та соціологія. Під час студій у коледжі Лариса Омельченко належала до Omicron Delta Epsilon, престижевого товариства найкращих студентів економіки, і була його секретаркою, а пізніше — президентом. Опрацювала „Довідник економічного відділу Квінс коледжу", будучи його редактором.

З 1979 року до кінця студій у 1982 році Лариса була науковим співробітником економічного відділу коледжу, досліджуючи різні економічні проблеми, включаючи структуру народного господарства Совєтського Союзу, та керувала тижневим курсом з економічної статистики. В червні 1982 року Лариса закінчила Квінс коледж з оцінкою Magna cum laude, одержавши ступінь бакалявра. Вона одержала також нагороди за економіку і соціологію.

Після закінчення коледжу два роки Лариса Омельченко працювала у фірмі George B Buck Consulting Actuaries як працівник — актуарій. В 1984 році Ларису прийняли на правничі студії Нюйоркського університету. Після успішного закінчення студій д-р Лариса Омельченко прийняла працю в правничій фірмі Cullen and Dykman, де буде працювати в ділянках права корпораційного і податкового.

В час своїх студій у коледжі та в університеті Лариса отримала стипендії від Українського Народного Союзу, якого вона є членом (Відділ 293) та від Стипендійної комісії Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці.

Бажаємо д-р Ларисі Омельченко якнайкращих успіхів у праці та щасливого майбутнього.

Анна Винар